

1. Referentie

Referentie	Duindam, V. & Spruijt, E. (2002). Zorgende vaders in de Lage Landen: een longitudinaal onderzoek naar mannen die blijven zorgen. In Van Crombrugge, H., Verstraeten, D., Mortelmans, D., Raphael-Leff, J., Vandewaerde, S., Duindam, V., Deven, F., Peeters, J. & Michielsens, M. (Eds.), <i>Vaders in soorten. Vaders in soorten en maten gewikt en gewogen</i> (pp. 211-222). Tiel: Lannoo.
Taal	Nederlands
ISBN	90 209 5047 9
Publicatievorm	Bijdrage in reader

2. Abstract

In Nederland liep een onderzoek aan de universiteit van Utrecht waarbij 182 mannen werden bevraagd die parttime werkten omdat ze zorgtaken op zich wilden nemen. Het onderzoek omvat:

Een kwantitatief gedeelte: nagaan van verbanden tussen het aantal zorguren enerzijds en de actuele sociale omgeving, de waardeoriëntatie en het gezin van herkomst anderzijds.

Een kwalitatief gedeelte: de ervaringen van de vaders worden in dit deel gepresenteerd. Het betreft hun tevredenheid, de combinatie werk en gezin, de rolmodellen in hun leven als zorgvader en de stimulerende personen.

Een theoretisch besluit: er bestaan vier theoretische modellen rond zorg en de koppeling met de sekse. De auteurs pleiten voor één van de vier modellen: loskoppelen van sekse en zorg gecombineerd met de herwaardering van zorgtaken.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Gezin, werk
Trefwoord(en)	Carrière, feminisme, gender, huishouden, identificatiemodel, kinderen, parttime job, rolmodellen, sekseverschillen, sociobiologie, taakverdeling, vaders, zorgtaken

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Vincent Duindam en Ed Spruijt Capaciteitsgroep Kinder- en Jeugdstudies Faculteit Sociale Wetenschappen Universiteit Utrecht Postbus 80.140 3508 TC Utrecht Nederland Tel: +3130/ 253 20 12 Fax: +3130/ 253 91 41 pedseccr@fss.uu.nl http://www.uu.nl/uupublish/onderwijs/opleidingen/pedagogiek/15701main.html

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Kwantitatief gedeelte: Zijn er significante verbanden tussen het aantal zorguren dat vaders opnemen en de volgende drie variabelen: actuele sociale omgeving, waardeoriëntatie, gezin van herkomst? Kwalitatief gedeelte: Wat zijn de ervaringen van de zorgvaders? Hoe verloopt de combinatie

	zorg en werk? Met welke modellen identificeren zorgvaders zich? Wat is de invloed van de partner? Theoretisch besluit: Wat is de plaats van zorg in de samenleving?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Via een oproep in het maandblad OPZIJ en via de sneeuwbal methode konden in 1993 226 vaders aangeschreven worden. 182 vaders vulden de vragenlijst in en 19 van hen werden ook geïnterviewd. Na vier jaar, in 1997, werd opnieuw een vragenlijst gestuurd naar de 182 vaders, 130 vulden deze in. Kwalitatief deel: peilt naar de ervaringen van de vaders Kwantitatief deel (de resultaten hiervan worden in deze bijdrage slechts kort behandeld): aantal zorguren van mannen worden verklaard op basis van verbanden met de actuele sociale omgeving, de waardeoriëntatie en hun gezin van herkomst.
Onderzochte groep	182 parttime werkende vaders, waarvan 182 een uitgebreide vragenlijst ingevuld hebben en 19 ook geïnterviewd werden. opvolging na vier jaar: 130/182 vulden de vragenlijst in. 99% van de vaders heeft een partner, 45% is ongehuwd. De vaders zijn gemiddeld 38 jaar oud, de moeders 37 jaar. Ze hebben gemiddeld twee kinderen 68% van de ouders is niet gelovig, 75% van de moeders en vaders stemt voor Groen-Links of PvdA. De ouders zijn hoog opgeleid en hebben een goede baan. Vader werkt 29,86 uur buitenshuis, moeder 28,13 uur. Deze groep zorgende vaders is met andere woorden niet representatief voor 'de Nederlandse vader', bovendien hebben de deelnemers zich zelf aangemeld voor het onderzoek.
Bereik	Nationaal (Nederland)

7. Resultaten

	Zorgvaders zijn zeer tevreden over de combinatie gezin en werk, toch hebben ze te maken met problemen op het werk: het verkrijgen van een parttime baan, carrière maken, ... Er is een duidelijk verband tussen zorgvaders en de band die ze hadden met hun vader en/of hun oudere zus. Ook de partner speelt een belangrijke stimulerende rol. De kwaliteit van de relatie speelt mee in het aantal uren dat de vader zorgtaken opneemt. Vaak ook coacht zij de man of is ze zijn rivale wat betreft de zorgtaken. Ook vrienden stimuleren zorgvaders. Er zijn verschillende visies op zorg en de relatie met de sekse. Volgens de auteurs moeten we ernaar streven om de band tussen zorg en sekse los te koppelen, zorg voor beide sekses aantrekkelijker te maken en zorgtaken meer te waarderen. Alleen dan zal na verloop van tijd een echt partnerschap ontstaan, in tegenstelling tot de coachfunctie of de rol van rivale die de vrouw nu op zich neemt.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Duindam, V. (1997). *Zorgende vaders*. Amsterdam: Van Gennep.

Duindam, V. & Spruijt, E. (1997). Caring Fathers in the Netherlands. *Sex Roles*, 36, (3/4), 147-168.

Duindam, V. (1999). Men in the household. Caring fathers. In Bowlby, S., Gregory, S. & McKee, L. (Eds.), *Gender, Power and the Household* (pp.43-59).

Spruijt, E. & Duindam, V. (2002). Was there an increase in Caring Fatherhood in the 1990s? Two Dutch longitudinal studies. *Social Behavior and Personality*, 30, (7), 683-696.

Van Crombrugge, H., Verstraeten, D., Mortelmans, D., Raphael-Leff, J., Vandewaerde, S., Duindam, V., Deven, F., Peeters, J. & Michielsen, M. (Eds.), *Vaders in soorten. Vaders in soorten en maten gewikt en gewogen* (pp. 223-230). Tiel: Lannoo.

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

In Nederland bestaat er reeds een beperkte groep van vaders die zorgtaken op zich neemt en daarvoor minder gaat werken. In dit onderzoek werden 182 vaders ondervraagd die minder gingen werken om het huishouden te kunnen doen en voor de kinderen te zorgen.

Deze vaders waren erg tevreden over de combinatie werk en gezin. Vastgesteld werd ook dat een goede partnerrelatie daartoe bijdraagt. Indien er ontevredenheid is, dan betreft het de omstandigheden op het werk. Deze vaders hebben moeilijkheden ondervonden bij hun vraag om minder te gaan werken. Niet elke werkgever had daar begrip voor. Bovendien belemmert het minder werken hen om een aantal functies uit te oefenen en om carrière te maken. Er is ook vaak een informatieachterstand merkbaar.

Eén op vier mannen kent een man als voorbeeldmodel. Vaak betreft het vrienden, maar ook de eigen vader kan een voorbeeldmodel geweest zijn, al zijn er ook heel veel zorgvaders die geen goede band hadden met hun vader. Mannen met een oudere zus nemen meer zorguren op dan andere mannen. Wellicht heeft dit te maken met het feit dat ook zij, net als de vrouwelijke partner van de man, hem (vroeger of nu) gecoacht heeft wat betreft zorgtaken.

De vrouwelijke partners zijn dus ook zoals gezegd coaches voor de mannen en soms ook hun rivale. Zij stimuleren de man, maar ook vrienden doen dat.

Deze coachende of rivaliserende rol van vrouwen is logisch in een maatschappij waar het begrip 'zorgvader' nog lang niet ingeburgerd is. Indien we kunnen bereiken dat zorgtaken geherwaardeerd worden en dat ze losgekoppeld worden van de sekse, dan zal de vrouw deze rollen van coach of rivale niet meer op zich moeten nemen en heeft het koppel een volwaardige partnerschapsrelatie.